

Ten geleide

Na een keer in stencil te zijn verschenen kan MOER nu, dankzij de goede zorgen van uitgeverij J. Muusses NV. in een aantrekkelijker gewaad voor het voetlicht treden. Op dit belangrijke punt in de ontwikkeling van de VON willen wij als redactie graag taak en doelstelling van dit tijdschrift toelichten; nieuwe leden en abonnees hebben daar recht op.

MOER is bestemd voor allen die op enigerlei wijze betrokken zijn bij het geven van onderwijs in het Nederlands. Juist door zijn centrale plaats is de reikwijdte van dit onderwijs zeer groot; we zullen niet nalaten ook grensgebieden te betreden. MOER is evenals de VON "longitudinaal", hetgeen betekent, dat zowel het "fundamentonderwijs" - aan kleuters - als het wetenschappelijk onderwijs met alles wat daartussen valt, onze aandacht vraagt.

We zijn er namelijk van overtuigd, dat we van elkaars problemen en oplossingen veel kunnen leren: bepaalde technieken van b.v. het basisonderwijs zijn ook heel goed te gebruiken op b.v. de havo. Ieder die meent zijn collega's iets te kunnen vertellen wat van praktisch belang is, kan dan ook zeker zijn van onze aandacht:

- "Zo krijgen wij onze leerlingen ook buiten school tot lezen."
- "Deze brugklastoets voor grammatica is ons bijzonder goed bevallen."
- "Dit is onze documentatiemap voor opstellen over het wereldarmoedevraagstuk." enz.

Als men dat wenst, zijn wij gaarne bereid verspreiding hiervan te bevorderen en contacten met belangstellenden te leggen.

Ons staat voortreffelijk werk voor ogen, maar we beseffen dat een sterk streven naar perfectie vooruitgang belemmert. Erasmus tekent in zijn Lof der Zotheid hen "die door het publiceren naar onsterfelijke roem streven" en slechts zelden met een meesterwerk komen. Zulk solowerk lijkt ons nauwelijks bevorderlijk voor het onderwijs: de onfeilbare leraar - bestaat hij nog? De onfeilbare publicist wel?

Hiernaast wil MOER de lezer in contact brengen met het wetenschappelijk didactisch onderzoek. Dankzij nauwe samenwerking met de pedagogische centra zijn op dit ogenblik reeds drie medewerkers begonnen met didactische documentatie, waarbij het buitenland, dat ons in vele opzichten ver voor is, grote aandacht krijgt. We menen, dat hun werk en de daaruit voortvloeiende publikaties in MOER veel invloed kunnen gaan hebben op de verbetering en vernieuwing van ons moedertaalonderwijs.

Dit streven we ook na door praktisch didactisch onderzoek te stimuleren. Bijdragen waarin men verslag uitbrengt van de wijze waarop men een bepaald, duidelijk omschreven doel heeft bereikt, met daaraan toegevoegd een kritische meting van de resultaten, achten we zeer waardevol.

We menen, dat ons blad echter slechts dan van wezenlijk belang zal zijn, als het van een bezinning op de fundamenteën van het onderwijs uit kan bijdragen tot

het formuleren van doelstellingen en het ontwikkelen van methoden welke ons in staat stellen de leerlingen met dié inzichten en vaardigheden toe te rusten, die niet alleen in de maatschappij van vandaag, maar ook in die van morgen nog van waarde zijn.

We hopen, dat MOER na enkele jaren van verdergaande ontwikkeling iets gerealiseerd zal hebben van bovenstaande doelstellingen. Met de groei van het ledental kunnen omvang en frequentie van ons tijdschrift toenemen; vooralsnog gaat het viermaal per jaar verschijnen. Hoewel wij een eigen verantwoordelijkheid hebben, onderhouden we een nauw contact met het VON-bestuur en andere organen, zodat bij voortduring een goede coördinatie van activiteiten zal worden nagestreefd.

Redactie

VON - INFORMATIE

Namens alle VON-leden denken wij te spreken, als wij de juist opgetreden redactie van MOER veel succes toewensen bij haar pionierswerk.

Het terrein dat ze gaat betreden, is in Nederland voor het grootste deel nog niet verkend. En omdat de VON nog klein is, is de omvang van het blad waarin redactie en inzenders zich moeten uitdrukken, voorlopig nog beperkt.

Maar: de hoeveelheid talent die in deze redactie zit samengebald, is zo groot, dat de operatie-MOER moeilijk anders kan dan slagen.

Daarom: niet alleen succes, maar ook vertrouwen!

Het bestuur van de VON

1. Informatie voor hen die nog geen lid van de VON zijn

De Vereniging voor het Onderwijs in het Nederlands is in het begin van dit jaar opgericht. Zij is een vakvereniging voor allen die kinderen of volwassenen les geven (of gaan geven) in Nederlandse taal, dus:

voor de (a.s.) kleuterleidster en de (a.s.) onderwijzer in de basisschool;

voor de (a.s.) leraar-Nederlands, ook die in het beroepsonderwijs;

voor de (a.s.) universitaire docent op het gebied van het Nederlands.

De namen "leidster", "onderwijzer", "leraar", "docent" zijn hier gebruikt, omdat ze in Nederland nu eenmaal in zwang zijn. Binnen de VON zijn ze eigenlijk onzin, want daar gaat men ervan uit dat al deze lieden in principe hetzelfde werk doen. En: wát voor werk! Het belang van goed moedertaalonderwijs wordt steeds meer ingezien. Daarom één vereniging, ter bevordering van de samenwerking van begin- t/m eindonderwijs, en van een sterke onderlinge band tussen hen die daarin hun dagelijks werk hebben.

- Aan de gang zijn gegaan: een aantal "gemengde" werkgroepen.

- Gesticht is: dit tijdschrift.

- Gepland is: een conferentie over taalvaardigheid op 2, 3 en 4 april 1970 te Amersfoort.

Sluit u aan bij de VON, door u (onder vermelding van het schooltype waarin u lesgeeft) op te geven bij de administratie. Hoe méér leden, hoe méér we kunnen doen. We werken hard en het gaat tot dusver prachtig.

Schenkt ons uw steun en vertrouwen!

N.B. Scholen voor kleuter- en basisonderwijs kunnen als school lid worden. Natuurlijk kunnen "leidsters" en "onderwijzers" zich ook als individueel lid opgeven.

Voor de andere scholen en instituten bepalen de statuten, dat voor een school- of instituutslidmaatschap speciale toestemming van het bestuur vereist is. Op dit terrein wordt dus een persoonlijk lidmaatschap als de normale vorm gezien. (Reden: in de kleuter- en basisschool geven de leerkrachten naast Nederlandse taal ook nog een aantal andere vakken; in de overige scholen is dit in veel mindere mate het geval.)

2. Vragen

Vraag 1 : Is de VON progressief?

Antwoord : Nogal.

Vraag 2 : Als ik lid word, moet ik dan vreselijk actief worden?

Antwoord : Nee, u mag ook louter consument zijn en afwachten wat er voor u wordt georganiseerd en geschreven.

Vraag 3 : Is het eigenlijk wel nodig, dat kleuter- en basisonderwijs aan de VON deelnemen?

Antwoord : Ja - ja - ja !!!

(N.B. Ook de kleuterleidster geeft "Nederlandse taal", al is het bij haar geen vak; volgens deskundigen is zij zelfs de belangrijkste taallerares van allemaal!)

Vraag 4 : Is de VON dodelijk serieus?

Antwoord : De VON is zeer serieus (het is hard nodig dat er iets gebeurt), maar wel blijven we nog graag een tijdje in leven.

Vraag 5 : Gaat de VON iets aan de spelling doen?

Antwoord : Ja, samen met andere organisaties.

Vraag 6 : Ieder schooltype werkt op het ogenblik zo'n beetje op zijn eigen houtje. Gaat de VON proberen daar verbetering in te brengen?

Antwoord : Ja. Het is de bedoeling dat een VON-studiecommissie gaat proberen een zgn. longitudinaal leerplan-moedertaal op te stellen.

Vraag 7 : Met welke organisaties heeft de VON op het ogenblik contact?

Antwoord : Met de pedagogische centra, met "Levende Talen", met de werkgroep van leraren Nederlands aan prot.-chr. pedagogische academies, met de groep van taaldocenten aan universiteiten en hogescholen; het contact met de Algemene Nederlandse Onderwijzers-Federatie is voorbereid.

Vraag 8 : Gaat de VON meer praktisch worden of meer theoretisch?

Antwoord : 80% praktisch, 20% theoretisch.

Vraag 9 : Kunt u een paar thema's noemen, waar de VON zich mee bezig gaat houden?

Antwoord : Uitbreiding taalschat van kinderen uit taalarme milieus (democratisering via basis- en kleuteronderwijs); grammatica in basis- en voortgezet onderwijs?; strips slecht?; pornografie slecht?; kitsch slecht (basis-, voortgezet onderwijs)?; letterkundige geschiedenis?; de opleiding van de leraar-Nederlands (hoger beroeps- en universitair onderwijs); taaldidactiek op de kweekschool.

3. Actie "Duizendpoot" (Aan de leden).

U, VON-leden van het eerste uur, hebt het al begrepen: we gaan doordrukken. We hebben met het opzetten van een ledenwervingsactie gewacht, tot het duidelijk zou zijn dat we toekomstige leden iets te bieden hadden. Dit is inmiddels het geval geworden.

Als een eerste schuchtere actie als die van de VON aan het begin van haar bestaan een kleine 350 leden oplevert (waaronder u!), dan is het duidelijk dat een krachtige actie het ledental op ongeveer 1000 kan brengen. Laat ons daarnaar streven.

Leden, u kunt hierbij helpen. Maak mensen uit uw eigen kring lid. Of help daarbij, door bij de administratie het VON-prospectus aan te vragen in zoveel exemplaren als u nodig hebt, en breng die onder ogen van ieder die ervoor in aanmerking komt. Lever b.v. ook een paar exemplaren af bij de scholen uit uw omgeving.

MAAK VAN DE VON EEN DUIZENDPOOT !

4. Namens de penningmeester.....

Een actieve vereniging als de VON maakt zeer veel kosten, welke - zolang zij nog geen subsidie ontvangt - geheel uit de bijdragen van de leden moeten worden bestreden. Helaas heeft de helft van de geregistreerde leden zijn contributie voor het lopende verenigingsjaar (f 7,50 bij aanmelding tussen maart en begin augustus; f 5, -- bij opgave daarna) nog niet voldaan.

De penningmeester verzoekt hen, nu het afgesproken bedrag over te maken op girorek. nr. 162260 van de Alg. Bank Nederland t.n.v. de VON te Bilthoven.

Ledenvergadering 20 september

Weinig leden hadden de moed om op deze zonnige zaterdag te gaan vergaderen in het Middelmattige T.V. Lullekoppendorpje Hilversum, zoals dit gastvrije plaatsje zo treffend in Van het Reve's Veertien Etsen van Frans Lodewijk Pannekoek voor Arbeiders Verklaard gekarakteriseerd wordt. Misschien had het enthousiasme en de nauwgezetheid waarmee de aanwezigen zich in de met aula aangeduide gymzaal over de concept-statuten bogen 's mans mening enigszins veranderd.

Interessanter dan de statuten - ze zijn na de nodige veranderingen aangenomen - waren de mededelingen van de voorzitter:

1. MOER. Redactie is onafhankelijk. De eindredacteur zal echter zitting hebben in het DB. De heer Muusses bood ons zowel zakelijk als ideëel gezien de beste mogelijkheden.

Tussen de 4x per jaar verschijnende MOEREN wordt aan de leden de VON-informatie toegezonden.

2. Kontakt met de Pedagogische Centra. Het DB heeft aan de centra zijn bereidheid tot samenwerking aangeboden. Op 15 augustus is er een bespreking geweest met de afdeling A.V.O. - V.W.O. vertegenwoordigd door de directeuren en de vakmedewerkers voor Nederlands: voor het C.P.S. waren dat de heren Meijer en De Geus, voor K.P.C. de heren Pennock en Lucassen, voor het Onderwijsk. Studiecentrum de heren Jacobs en Van Kampen.

De volgende afspraken zijn er gemaakt:

- de VON zal regelmatig met de centra overleggen over aan te snijden thema's;
- de vakmedewerkers van de centra gaan documentatie verzorgen en zullen in MOER belangrijke buitenlandse literatuur bespreken;
- de centra zeggen hun medewerking toe m.b.t. de VON-conferentie in april 1970.

Het DB hoopt binnenkort een gesprek te hebben met de centra voor het basis- en beroepsonderwijs.

3. Kontakt met A.N.O.F. (Algemene Nederl. Onderwijzers Federatie)
Voorzitter Ten Brinke zal een bestuursvergadering bijwonen.

VON-studiecommissie. De bedoeling is dat deze commissie een soort SER of Wiardi-Beckmannstichting wordt. De VON kan deze commissie opdracht geven bepaalde problemen te bestuderen.

Deze commissie moet uitgroeien tot de commissie longitudinale leerstofplanning. De VON gaat dan vanzelfsprekend overleggen met de centra, inspectie, A.N.O.F., Levende Talen etc.

Voorlopig zijn de volgende leden benoemd: Ten Brinke, De Geus, Van Kampen. Het DB zoekt nog naar een vertegenwoordiger van kleuter- en basisonderwijs, mavo, kweekschool, (hoger en lager) beroepsonderwijs, universitair onderwijs.

De heer Langeveld verzocht de voorzitter deze commissie zo democratisch op te zetten dat er een gespreksleider is, geen "echte" voorzitter. De heer Molenvanger stelde voor dat de studiecommissie overleg moest plegen met het bedrijfsleven. Na enige discussie werd het de volgende formulering: de commissie moet serieus kontakt zoeken met al die groepen die belang hebben bij het goed functioneren van het onderwijs.

Rondvraag. De heer Berits, voorzitter van de VWS, wees erop dat dat VWS zo snel mogelijk met de VON om de tafel wil gaan zitten. Voorzitter deelde hem mee dat de VON dit ook graag wil en dat na enig overleg binnen het DB zo gauw mogelijk een gesprek zal plaatsvinden.

De heer Vroom informeerde naar de verstandhouding met Levende Talen. Verstandhouding is goed. Het is niet geheel te vermijden dat er een enkele keer dubbel werk wordt gedaan. Daar echter doelstelling van de VON een geheel andere is dan die van L.T. zal dit niet vaak voorkomen. Het DB zal in ieder geval gaan praten over een taakverdeling.

Lest best. Jan Bijvoet (kweekschoolonderwijs) en Fie van Dijk (taalbeheersing Gem. Univers. A'dam) zijn toegetreden tot het Bestuur.

Eerstgenoemde neemt de functie van penningmeester van H. J. Hollaar over.

A. P. P. van Kampen, secr.